

продуктивності і т.п.) об'єктивно звужують сферу застосування праці лінійного управлінського персоналу, і для свого ефективного використання ці форми організації праці виконавців вимагають зменшення частки керівників у складі адміністративного персоналу.

Отже, у процесі вдосконалення організаційної структури управління важливого значення набуває своєчасне реагування на якісні зміни процесу виробництва. Це потребує проведення систематичного аналізу і прийняття на основі його результатів відповідних рішень. Всі організаційні рішення призначені забезпечити гнучкість форм управління і, природно, виробництва. Стратегія розвитку народного господарства вимагає реалізації найближчим часом структурних перетворень у повній залежності від форм власності на всіх рівнях управління.

УДК 330.111.4.002.8

М.В. Гунченко, к.е.н., доцент
Т.М. Тихоненко студент
*Полтавський національний технічний університет
імені Юрія Кондратюка*

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ФАКТОРІВ ЗОВНІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ПІДПРИЄМСТВА

Будь-яка організація, підприємство є відкритою системою, яка знаходиться у постійній взаємодії із тими чи іншими елементами зовнішнього середовища. Дослідженню зовнішнього середовища слід приділяти належну увагу, оскільки воно обумовлює рівень визначеності, в умовах якого приймаються управлінські рішення.

Зовнішнє середовище організації — економічні, соціальні, технологічні, політичні й етичні елементи (чинники), які перебувають поза межами організації.

Зовнішнє середовище характеризується сукупністю перемінних, котрі перебувають за межами підприємства і не є сферою безпосереднього впливу з боку його менеджменту. Це,

насамперед, усі ті організації, а також люди, що зв'язані з даним підприємством у силу виконуваних ним цілей і завдань: постачальники, споживачі, акціонери, кредитори, конкуренти, професійні союзи, торгові організації, спілки споживачів, урядові органи та ін. Крім того, існує другий ряд перемінних зовнішнього середовища - соціальні фактори й умови, що, не впливаючи прямо на оперативну діяльність організації, визначають стратегічно важливі рішення, які прийняті її менеджментом. Найважливіша роль тут належить економічним, політичним, правовим, соціально-культурним, технологічним, екологічним, фізико-географічним факторам і змінним.

Загалом чинники зовнішнього середовища поділяють на економічні, технологічні, соціальні, політичні, етичні. Така класифікація не є жорсткою, оскільки всі аспекти зовнішнього середовища взаємоперекривають і взаємодіють. Поширеною є класифікація їх на чинники прямої та непрямой дії. До чинників середовища непрямой дії відносять технологію, стан економіки, соціокультурні, політичні фактори, відносини з місцевим населенням, до чинників прямої дії — постачальників (матеріалів, капіталу, трудових ресурсів), закони і державні органи, споживачів, конкурентів. У перехідній економіці одночасно існують підносний, властиві як адміністративно-командній, так і ринковій економіці, що унеможлиблює чіткий поділ зовнішнього середовища на середовище прямого і непрямой впливу.

Отже, виробничо-господарська організація як елемент економічної системи реалізується в конкретному середовищі і перебуває під його впливом. Водночас сукупний вплив організацій на середовище зумовлює відповідні макроекономічні зміни в ньому. Економічна теорія вимагає, щоб організація досягала максимальних результатів їм мінімальних затрат ресурсів. Ефективність виробничо-господарської діяльності організації оцінюють, беручи до уваги не тільки продуктивність використання основних ресурсів (товарна маса, людський капітал, технологічний).

Список використаних джерел:

1. Маркіна І.А. Менеджмент виробничого підприємства: навч.-метод. посібник для самостійного вивчення дисципліни за кредитно-модульною

системою організації навчального процесу / І.А. Маркіна, С.А. Шаповалов, С.В. Остряніна. – Полтава : ПУЕТ, 2012. – 168 с.

2. Березіна А.С. Основи операційного менеджменту: Підручник / А.С. Березіна. – 3-тє вид., перероб. та доп. – К.: Професіонал, 2006. – 480 с.

3. Федоренко В.Г. Основи менеджменту: / За науковою ред. проф. В.Г. Федоренка - К.: Алерта, 2007. – 420 с.

УДК 338.242.2:65.011.1

М.І. Дрогомирецька, к.е.н., доцент

А.О. Шанда, студент

*Полтавський національний технічний університет
імені Юрія Кондратюка*

СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА УСПІШНОГО РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Розвиток ринкових відносин в Україні здійснюється в умовах нестабільності зовнішнього середовища бізнесу. Це викликає необхідність вирішення проблем гнучкої адаптації підприємств до зовнішніх змін у процесі досягнення цілей їх подальшого розвитку на основі використання сучасних досягнень науки управління. У зв'язку з цим набуває особливої актуальності поглиблене вивчення стратегічного управління, зростає роль і значення процесу розробки та реалізації стратегії розвитку підприємства [1, с. 6].

Багатоаспектній проблемі стратегічного управління присвячено чимало наукових праць, передусім, це розробки відомих зарубіжних науковців – І. Ансоффа, К. Боумена, Б. Карлофа, Г. Минцберга, М. Мескона, Дж. Стрикленда, А. Томпсона та інших, а також українських вчених – В. Василенко, В. Герасимчука, Л. Довгань, Ю. Каракай, С. Оборської, З. Шершньової та інших.

Термін «стратегічне управління» вперше з'явився у 1960-1970 рр. Найбільший внесок у розробку теорії стратегічного управління був зроблений американським економістом Ігорем Ансоффом (1965 р.). У той час стратегія розглядалася як повністю систематизований процес, що активно використовує